

Title: རྩོམ་

Distinator: རྩོམ་ རྩོམ་ལྟོས་ལ། མཚན་བཤེས་འབྲུང་གནས་ལུགས་གཉིས་
ཡགོང་མ་གྲིམས་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་དྲུང་དུ།

Main text: རྩོམ་ ལྷོ་བ། མིག་རྟོགས་གཤམ་གསལ་རྣམས་ནས་སློབ་སྦྱངས་
འབྲུང་མེད་ཀྱི་གན་རྒྱ་གཙང་མ་སྤུལ་རྩིང་དོན་རྩ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དགོ་
འདུན་གྱི་འདུལ་གྲིམས་ལ་རག་ལས་གཤིས། གཙང་ཁྲུལ་དགོན་སྡེ་རི་རྩུང་
ལས་དེ་བྱིངས་ནས་གྲོང་གྲེད་ཆང་འབྲུང་མི་ཡང་ཁར་ཆོས་དེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་
ཤིས་ལྷན་པོར་དགོ་འདུན་ཆང་འབྲུང་མི་བྱུང་ན་ཆོས་གྲིམས་ཁང་ནས་
འབྲུག་རང་སྤྱད་དེ་དགོ་བསྐྱོས་པའི་དགག་དབྱེ་གཏོང་སློབ་སྦྱོར་འབྲུལ་
དམིགས་ཕྱན་བུ་ལས་མེད་སྐབས་གྲུ་རྒྱུང་གི་མཐུན་རྒྱུན་དུ་ཡིན་ཅེས་ཆང་
སློབ་ལམ་བཞི་རི་སྦྱངས་ཏེ་དགོངས་འབྲོལ་གཏོང་ལམ་མིག་བསྐྱོས་བཤམ་
ཚབ་ཅི་ཆེ་བུ་སྤྱོད་ཅིས་པོ་ཁོ་ནས་སྤྱི་གས་ལམ་འཆར་རྒྱུན་རྒྱུར་ལུས་ཆོག་
བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་ཚབ་ཆེ་བར་བཀྲས་ལྷན་འཆོས་འཇིན་
གཞུང་བསྐྱོས་རྩ་སྤྱོད་མཚོག་ནས་ཡགོང་ས་ཡུལ་མཐོན་རྒྱལ་དབང་ཆེན་
པོར་འབྲུང་རྒྱུན་གསེར་ཡུལ་སྤྱོད་འབྲུལ་ཡབ་ཀའ་སྤྱིར་ཕེབས་སུ་སྤྱི་གས་
ངན་ཞིབ་བཅད་དཔྱད་དེ་བསྟན་འགྲོར་སྤྱིན་པའི་འཆར་འབྲུལ་ལྷོ་དགོས་སྤྱི་
ཕེབས་ལྷན་བཀྲས་ལྷན་དགོ་བསྐྱོས་བསྟན་བཤིག་ལོག་ངན་བྱེད་པོ་འཐེར་
འདོན་གྱི་ཉེས་པ་དགོས་གནས་ལའང་ལས་ཚན་རིམ་འཕྲོས་ལོ་མང་སོང་
བཏབ་འཆི་འདས་མང་བས་མི་ཚན་ལ་དོ་ཕོགས་འབྲུང་ན་རྣམས་བཀའ་
ཉེས་ཡང་གནང་གི་སྤྱད་ཀྱི་དགོ་བསྐྱོས་ལ་གཏོང་སློབ་འབྲུལ་བྱེད་བསྟན་པ་
མཚོད་སྤྱིན་གྱི་མངའ་བདག་གཞུང་ས་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་ས་ཆེན་པོ་ནས་
མཐུན་རྒྱུན་དུ་འབྲུ་དཔྱད་དཔག་མེད་འབྲུར་ཆེ་གསོལ་རས་རྩལ་ཐོག་དད་
སྤྱིན་ཁག་ནས་དགོ་བསྐྱུལ་ལུས་འབྲུས་བཀྲས་ལྷན་སྤྱད་གི་སློབ་ཡིག་ལ་
ཡུལ་ཐམ་འགོ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་རྩལ་བ་ན་བསྐྱོན་དཔག་དུ་མེད་པ་ཆེ་

ཞིང་། བཀའ་སྲོལ་དག་ལྟར་གྱི་མཚོན་རིས་མེད་དག་ལྟར་གྱི་དགོན་སྡེ་
ཚང་མས་སྤོང་བྱེད་ཞེས་པ་དངོས་ཤུགས་སྤྱད་གསུམ་དུ་སྤང་མི་ཚོགས་ལི་ས་
གནས་རྫོང་གཞིས་པོད་ལས་སྡེ་བཅས་ནས་མཐའ་རྒྱུ་མས་མཐུགས་གཞོན་
དགོས་སྤྱོད་པེབས་དང་། མཉམ་མེད་ཟས་གཙང་གི་སྲས་པོ་སྟོན་པ་
ཐུགས་རྗེས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་གྱི་གསུངས་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆང་གི་ཉེས་པ་ཀུན་
གྱི་རྩ་བ་ཡིན། རྩ་འགོའི་ཟིན་པ་རྩོལ་ཡང་སྤོད་བར་བྱ། ཆང་འཕྲང་ཡི་ཉན་
ཐོ་མིན། ང་ནི་དེ་ཡིན་སྟོན་པ་མིན། །དགོས་སྤོང་ཆང་གི་བསྟོན་པ་ན། །
དགོན་པར་འགལ་ན་གྱུར་པ་ཡིན། །ཆང་གི་ཡིད་ནི་གཡེངས་བར་བྱེད། །
སྤྱིང་ཡང་བསྟོལ་བག་དང་བཅས་འགྱུར། །ཚོས་ལའང་འགལ་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན། །འཇིགས་ཉེན་འདི་མེད་པ་རེལ་མེད། །སྤོད་ལམ་ཤི་པ་མ་ཡིན་
ལ། །སྟོན་པས་འདུ་ཡང་ཤི་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། རྩ་
གར་གྱི་པར་འཇི་ཆེ་པོ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འགྲམ་ཟླ་ཀུན་དང་གྲགས་པ་
འཕགས་པ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་གསུངས་པའི་བཤེས་སྤྱིང་ལས་ཀྱང་། ཆང་
འདུས་མིན་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་། མས་སྟོན་མཐོ་ལ་དགའ་སྤྱོད་དག་དང་།
གར་དང་སྤོང་བའི་སྤྱད་པར་རྒྱུ་མས་སྤོང་ཤིག། རྩ་པོ་འགྱེད་དང་འདུས་མ་
ལྟ་བུ་དང་། ལོ་ལོ་སྤྱི་གཤེན་གྲོགས་ལ་བཞེན་པ་དང་། ཆང་དང་ཚོད་ལོ་
འགྱུར་པ་ངན་སོང་པ། གྲགས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དུག་སྤོངས།
ཞེས་དང་། རྩ་གར་གྱི་པར་འཇི་ཆེན་པོ་རྩ་མ་སྤྱི་ཉི་གསུངས་པའི་འདུ་བ་
སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འགས་ཀྱང་ན་བར་གྱུར་
པ་དགལ་དེ་རིགས་མ་གན་པར་གསུང་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་དགོས་སྤོང་གི་
གང་དང་ལ་ཉན་ཐོ་ཟེར་བ་བྱེད་ཅ་གི་ཆང་ནི་རྩ་ཚོགས་གིས་ཀྱང་མི་སྤྱད་མི་
སྤང་དོ། ཞེས་དང་། ཨོ་རྩ་སངས་རྒྱས་གཉིས་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཆང་
འཕྲང་དུ་འབོད་གནས་རྒྱ་སྤྱོད། ཆང་མ་དེ་ཡི་འབོར་དུ་སྤྱོད། གསུང་པ་
ལྟར་དང་། གསང་ལྟ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་གསུངས་པའི་སྤོང་གསུམ་

རབ་འབྱེད་ལས། རྩ་བཞི་ཆང་དང་བྱུང་མེད་སྤྱང་དགོས་པ་དང་། དམ་
ཚོས་ཉེ་ཚོང་བྱེད་པ་དང་། །དགོ་སྤྱོད་སྤྱི་གོ་བ་དང་། །ཆང་སྤྱང་བ་ལ་
སོགས་པ་དང་། །ཚོས་གོ་བྱུང་བསྐྱོད་མེད་པ་སོགས། །ཚོས་དང་འགལ་
བའི་སྤྱོད་པ་ཀུན། ། ལྷུང་བ་མེད་ཅོས་སྤྱོད་གས་པ་དང་། །སྤྱི་མའི་ཞབས་
ཏོག་ཡོན་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་ཕན་པ་སོགས། །སྤྱི་པ་བསྟན་
པ་སྤྱི་ལ་གཞོད། །བྱུ་མེད་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཉར་རྒྱུ་སྤྱར་ཞབས་སྤྱི་དགོ་
ཚུལ་སྤྱོད་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱི་པ་མི་ཚོགས་པ་དང་། །མདོ་ལས། བྱུ་མེད་
ཀྱི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་སྤྱོད་པ་ཆེས་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་དོ། བྱུ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་
དང་རྣམས་པར་ཐོད་དུ་དགོ་སྤྱོད་གི་མདོན་པར་བཟོད་པར་སྤྱང་བར་བྱུ་འོས།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་མས་ཐེག་པ་འཁྱུར་ལེན་ལྷུ་དགོས་ཀྱང་།
གུས་འཚོ་ས་སྤྱོད་བའི་དགོ་འདུན་ཁོངས་ནས་སྤྱོད་བྱེད་ཆང་འདི་དག་ལ་ཞ་
ཅང་བརྩི་བ་ཆེ་གཤེས་འཕྲུང་མི་མང་བར་སྤྱར་ལོ་རྗེས་སྤྱི་པ་རྣམས་ལ་གོང་
ས་ལ་རྒྱལ་དབང་ཆེན་པོའི་སྤྱི་པ་ཉུགས་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་དོན་ཆང་དང་
གུ་གི་མས་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཡིག་འཕྲུས་ནས་རྩལ་བ་སྤྱི་པ་སོན་ལ་བསྟན་པའི་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་བཟོ་ལོ་སྤྱི་པ་བཞེས་གྲིས་སྤྱོད་ཅེས་བས་
དགོ་འདུན་ཚོགས་དབུས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱངས་དང་འབྲེལ་བྱ་དམངས་སོགས་
ནས་གན་ལོན་ལུས་པ་རྩམ་ལས། མཇུགས་གནོན་རྒྱན་བསྐྱོད་ལུ་མ་སྤྱོད་
པར་སྤྱི་པ་ལམ་ཆག་གཞི་དང་། བག་གཡེངས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིང་ཆེན་པོ་བཟང་
པར་འདི་ལོ་སྤྱི་པ་ཆོང་མཁན་རྒྱུ་སྤྱོད་ཅིང་སྤྱོད་ཚོས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
འཇམ་དབུངས་སྤྱོད་བསྟན་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ནས་ལ་གོང་ས་ལ་རྒྱལ་དབང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཞིགས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་རྒྱ་གར་
འཕགས་ཡུལ་དུ་བཞུགས་འཇགས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། གཤུངས་སྤྱོད་
སྤྱོད་མཆོད་རྗེ་བཙུན་བཅས་ནས་འདི་སྤྱི་པ་ལོགས་ཚོགས་སྤྱོད་བྱེད་དུངས་
བས་ཀུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་མཁར་དངོས་རྗེ་ཡོད་དད་འབྲེལ་ལུས་པའི་སྤྱོད་ཆས་དོ་

དམ་དུ་ཕེབས་སྐབས་འདུ་བྲིམས་སྒྲོར་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཉེས་
གོག་ཡོད་མེད་གང་སར་ཕུགས་ཞིབ་བསྐྱེད་ས་མཚམས་གུས་འཚོ་དགོ་
འདུན་འགའ་ཤས་ནས་སྐྱིགས་ཆས་ངན་བཟུགས་སྤོས་བྱེད་ཆང་འཕྱང་
དང་། ལྷ་ཁང་ཡས་མས་ཁག་ལ་བདག་ཚགས་ཚུ་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བས་སྐྱུ་
གཉེར་གྱི་གཡོག་དུ་སྤྲོས་མ་དང་། ཉེ་བལྟོས་བཅུན་མ། སྤུན་ཉེ། བུ་མེད་
གཡོག་མོ་བཅས་བསྟོན་ཉར་ལྷས་པ་འདི་ཐད་བོད་སྤོངས་ལྷས་གྱི་དགོན་སྡེ་
སྤུ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུགས་འགའ་ཆབ་ཆེར་གྱུར་ཕུགས་དགོངས་དག་
གནང་མ་ཟད། ལྷ་ཁང་ཁག་ལ་དབོ་ཁ་ཐིག་ཚགས་སོགས་བདག་ཚགས་
མེད་ཁར་རྣམས་ཀུན་ནད་སྤྲོས་དང་། མཚི་འབྲེལ་སོགས་རྣམས་པར་དག་
པ་མེད་ཅིང་དེ་འབྲེལ་གྱི་བཅུན་གྱི་སྤོང་འགག་གཤམ་སྐྱུར་རྣམ་བུ་དཀར་
པོའི་སྤྲད་ཆ་བསྐྱར་བ་གྲ་སར་ཚོས་ལྷགས་ཟིན་ན་དཀར་པོ་གྲོན་མི་ཚོག་པ་
ཡིན་བཞིན་འགའ་འཛོལ་གྱུར་པ། ལར་ནས་དགོ་འདུན་གྱི་འདུ་བྲིམས་
འཆལ་གཞི་ཇི་མང་གྱུར་པ་སྤྲད་ནས་གོང་གསལ་དེ་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་
ལས་སྐབས་མགོན་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཚོགས་འདུ་བྲིམས་སྒྲོར་སོགས་ལ་
ཕུགས་འཁུར་ཆེ་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཕོ་བྱང་ལས་མང་གྱི་གཤུང་སྤྲས་
རྣམ་འཚོ་འཁུར་འཇོན་མཛོད་པ། མཁན་པོ། གཉེར་ཚང་། དྲུང་རིགས་
སེར་སྐ། ཚོས་སྤྱོ་སྤྱོ་བུས་གི་ལས་སྤྱོ། ལྷ ལྷ་བྱང་ཁག་གི་ལས་བྱེད་སོགས་
ནས་ངོ་བཞིན་སྤྲོགས་སྤྱང་མེད་པར་དམ་པོ་དམ་བཅུས་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
ཁག་དང་། སྐྱ་གསུང་ཕུགས་ཉེན། དགོ་འདུན་གྱི་འདུ་བྲིམས་སོགས་ཚོས་
སྤྲོད་ལྷ་སྤོ་གཉེས་ཀར་ཉེས་པ་གསེར་འཕྱུང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ལོ་རེ་
ནས་ལོ་རེ་འགོ་བའི་རྒྱན་ཟིན་འཇུག་གཞོན་ལྷ་རྒྱ་མ་ཟད། བྲ་སར་སྤྲོད་
ཡོད་རིགས་རང་གཞོན་དོས་བྱངས་གྱི་སྐྱིགས་འཐོན་ལྷ་སྤོ་ལྷས་བསྐྱུན་བརྗོད་
མེད་དང་། ད་དྲུང་རི་བོང་རྩོ་བསྐྱགས་གྱི་བསྐྱེད་ནས་དགོ་འདུན་ལ་ནགས་
རྒྱུན་མཐོང་ཕོས་དོགས་གསུམ་ཞེས་པ་ལྷར་དངོས་ལུགས་གང་སར་བྱིང་

གསལ་བཞིན་འཇུག་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་པ་བཅད་བརྟམ་གསུམ་གྱིས་
གནང་བ་མ་གཏོགས་གཡོག་རིགས་ཀྱི་ཁ་ལ་གསལ་དགོངས་དགོང་དང་
དགོས་མིས་རྣམས་དབྱེ་གཅོད་གནས་མཛད་དགོས་ལས། ཕོ་བྲང་ལས་
མས་ཚང་མི་སྐྱིད་གཙོ་བབྱང་དུ་མི་འགྱུར་བས་སྐྱེད་པ་མཐུན་གྱི་མས་གཅོད་
བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའ་མཛད་སྟོལ་བཟང་པོ་མི་ཉམས་གོང་
འཕེལ་དུ་གྱུར་པ་གན་རྒྱ་གཞི་རྩ་མདོ་སྐྱེད་ཀྱི་བཟའ་ཡིག་དང་། བཀའ་
རྩ་རིམ་ཐེབས་ཀྱི་དགོངས་དོན་སོགས་འགལ་གཞི་སྐྱེ་གཅིག་བྱས་མི་ཉུ་བ་
བཅས་ལ་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་གནས་བར་རྩ་འཛིན་མ་ཟད། དེ་སྐྱེ་རྟ་
སྐྱི་མཁན་རྒྱུ་ཚོས་བཟང་དགོ་འདུན་ནས་སྤངས་པའི་ཆེད་གནས་ནང་
གསལ་རྩ་བསྟན་ཉུས་ཐོག་ཕོ་བྲང་ལས་མས་ཚང་མས་ད་ཕན་གཅིག་ལ་
གཉིས་འགྲན་རྟ་བུའི་ས་གཞུང་ཁང་ཁྱེད་ས་ཁང་པ་རྩ་ཉར་རྣམ་ཀུན་
དགོ་བོད་ཇི་ཡོད་རང་རང་སོ་སོའི་གཅོད་གནད་འདུག་པ་འདི་ཐད་ས་གཞུང་
སྟེ་བ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱ་གྲོན་ཆེན་པོ་ཉེས་བཟོ་རྒྱུ་བྱིན་ཉུ་དང་ཉུ་
རྒྱུར་བརྟེན་ད་ནས་བཟུང་ཕོ་བྲང་ལས་མས་དང་། ལྷ་བྲང་ཁག་ཚང་མའི་
ཐོག་ས་གཞུང་ཁང་ཁྱེད་ཡོད་རིགས་ཉམ་གསོ་ཉུ་དགོས་དང་། གསལ་
བསྟན་ཉུ་རྒྱ་སོགས་སེམས་ནས་ཉུ་བ་མ་གཏོགས་ས་གཞུན་ལ་བཅོན་
དཔེར་གྱི་བསྟོད་པ་སྐྱེ་གཅིག་གྲང་མི་ཉུ་ཞིང་། ཡང་རྟོ་ཤིང་དང་། དམངས་
བྱང་གོང་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱོ་སྐྱེལ་སྟོལ་ཕོ་བྲང་ཁྱེད་སེམས་སྤྱད་སྐྱིན་པ་
གཞུང་ནས་ག་གོར་མེད་པ་ཤར་གཏོང་ཉུ་རྒྱ། ཁྱེད་དར་ཁང་དཔོན་རིམ་
འབྲོར་ནས་གཙུག་ལགས་ཁང་ལས་མས་ག་སར་བདག་ཚགས་རྒྱུ་སྐྱོན་
སྤར་ལུགས་རྟ་བུར་མ་སོང་བས་བདག་ཚགས་དོ་དམ་སྟོད་མེད་ཉུ་ཐོག་ལོ་
ཡོའི་ལས་རྗེས་ཀྱི་བྱ་ཉུ་འཕེལ་སྐབ་པར་ཉུ་རྒྱ་ལས། དཔོ་ཁང་ཐོག་ཚགས་
མེད་པ་དང་། ཐོག་ཉུ་རྩ་སྐྱེས་སོགས་དོ་དམ་རྒྱུ་སྐྱོན་བྱང་ན་ཁང་དཔོན་
རང་ནས་ཉམས་གསོ། གསལ་བསྟན་ཉུ་རྒྱ་བཅས་ཁྱེད་སེམས་ཉམས་

ལེན་ལྷ་རྒྱ་ལས་མི་འགལ་ཞིང་། འགལ་ཆར་འགྲོ་རིགས་ཤར་ཚེ་གོང་དོན་
བརྗོད་ཚོག་འཁོད་གསལ་སྒྲོམ་མིད་ལྷ་དགོས་ཐོགས་འབའ་གསེར་སྤང་
བཅུ་ཐམ་པ་གཙང་སྐྱབ་ལྷ་ཉེ་སྤར་ཡང་འདི་དོན་རང་ལ་སོར་གནས་ལྷ་
རྒྱུར་གྱི་ཐོག་རྒྱགས་སྤུལ་བ། ཞེས་པའི་ངོ་བུལ་ལ་ལྷ་ད་སོང་ཞེས་
བགས་མིད།།